

de muziek de dans de liefde

na 25 jaar is er weer
een Nederlandse

West Side Story

‘Maria! I just met a girl named Maria’. Die ene regel is voor velen genoeg. West Side Story! Moeder aller musicals uit 1957, met lieder teksten van Stephen Sondheim, op muziek van Leonard Bernstein. De gloednieuwe Nederlandse versie is vanaf januari meer dan twee weken te zien in het Chassé Theater.

Een gesprek met Paul van Ewijk,
regisseur van de nieuwe Nederlandse
versie van *West Side Story*.

Het is hét verhaal van de onmogelijke liefde. Liefde die boven haat uitstijgt. Een verhaal van alle tijden, ze wordt al eeuwenlang beschreven, bezongen en gespeeld. Het meest tot de verbeelding sprekend voorbeeld ervan is natuurlijk William Shakespeares *The Tragedy of Romeo and Juliet* uit 1595. Een stuk dat in de eeuwen erna duizenden varianten kreeg en waarvan het thema ook de basis vormde voor het verhaal van *West Side Story*.

Tony en Maria zijn door de decennia heen uitgegroeid tot de hedendaagse versie van Romeo en Julia. Een status waarin de oorspronkelijke musical zelf overigens maar een bescheiden aandeel had. Die was weliswaar sensationeel grensverleggend in de benadering van muziektheater als podiumkunst, maar pas toen het werd verfilmd – met Nathalie Wood en Richard Beymer in de hoofdrollen – werd *West Side Story* in de vroege jaren zestig een wereldhit.

Je zou denken dat zo'n iconische musical door de jaren heen al vele malen in de Nederlandse theaters te zien is geweest, maar dat blijkt verrassend genoeg niet zo te zijn. Paul van Ewijk, de regisseur van deze versie, geproduceerd door De Graaf & Cornelissen Entertainment, herinnert zich een Engelstalige productie die hier tien jaar geleden kort was te zien en de versie midden jaren negentig, met Maaïke Widdershoven. “De rechthebbenden zijn altijd heel zuinig geweest met het verlenen van licenties om *West Side Story* in een andere taal te brengen dan in het Engels. Ik denk dat dit de reden is dat de musical betrekkelijk weinig in onze theaters te zien was. We zijn dan ook blij dat we na ruim vijftientig jaar weer een licentie hebben voor een Nederlandse versie. Het werd ook weer tijd.”

Hij zag *West Side Story* vele malen. “Kort geleden nog in Londen. En telkens weer hoop ik op een minder tragisch einde. Dat Tony net te laat komt, dat het verhaal een betere afloop krijgt. Natuurlijk gebeurt dat niet. Ach, je hebt ook theaterliefhebbers die de toneelklassieker *Wachten op Godot* al tien keer hebben gezien en nog steeds een beetje in spanning zitten. Die denken: ‘zou ie dan toch...?’ Nee, die *Godot* verschijnt niet en blijft een mysterie, hoe vaak je het stuk en in hoeveel versies je het stuk ook ziet.”

Een musical van 68 jaar oud, een verhaal dat bijna iedereen kent..., welke impact kan dat in de huidige tijd nog hebben?
“In welke tijd je het ook in de theaters brengt, die impact blijft altijd overeind. Ga maar na: er zijn nog altijd groepen die elkaar de tent uitvechten, misschien nu wel meer dan ooit. En er is altijd de liefde. Die niet mag door afkomst, religie of voorkeuren. Maar die vaak overwint. De kracht van *West Side Story* is het tijdloze verhaal, mijn ambitie is te laten zien wat afkomst en achtergrond met je doen. Die jongelui zijn niet verdoemd, de wereld om hen heen is dat. Hoe kun je in zo'n omgeving gezien en gehoord worden, iemand zijn?”

“In welke tijd je het ook in de theaters brengt, die impact blijft altijd overeind”

Kun je dat naar het heden vertalen? Mag je van de rechthebbenden actuele verwijzingen aanbrengen in het origineel?
“Nou, daarin zijn ze nogal streng in de leer. Puerto Ricanen zijn immigranten in Amerika en staan ver van ons af, maar we kunnen daar niet ineens een bende Feyenoordhooligans van maken. We leven in een gepolariseerde samenleving en gaan heus wat linkjes en verwijzingen naar het heden aanbrengen. Koen van Dijk heeft de musical in 1996 vertaald en heeft zijn vertaling nu een update gegeven. Maar de twee jeugdbendes de Jets en de Sharks blijven de Jets en de Sharks, het speelt zich af in New York en niet ineens in Rotterdam.
We slaan wel nieuwe wegen in met de danschoreografieën. Die zijn van Klevis Elmazaj en dat is een frisse wind in de musicalwereld. Hij deed tot nu toe voornamelijk opera. *West Side Story* heeft wereldberoemde spectaculaire dansscènes, het is veilig daarvan af te blijven, maar dat doen we niet. Klevis heeft ze heel subtiel wat eigentijds gemaakt.”

Hoeveel vrijheid heb je van de producenten gekregen eens flink uit te pakken in de aankleding en het decor, in de muzikale begeleiding en de spelers?
“Ik werk al heel lang voor Ruud de Graaf en Hans Cornelissen en die zeggen aan het begin van een project altijd: “Bedenk het maar, dan zien we wel of alles kan.” Ze brachten ook *Les Misérables* weer terug in de theaters en dat was ook een megaproductie.
Ik voel me in de periode van de voorbereidingen altijd een kind in een poppenhuis. Ik loop op straat en ineens zie ik hoe het gaat worden. Ik bedenk het onder de douche, tijdens het spruitjes doppen, tijdens de afwas. Ik heb simpele activiteiten nodig om creatief te denken. Meestal kom ik ver boven budget uit. Je moet met zo'n musical niet direct uitgaan van beperkingen. Eerst groot denken. Ja, als een voorstelling goed is, kun je ook volstaan met een tafel en een stoel, maar dat gaan we niet doen natuurlijk.”

Wat wel?
“Een groots decor, een cast van zesendertig acteurs en dansers en een groot live-orkest. Voor minder doen we het niet.”

West Side Story is van 9 januari tot en met 25 januari 2026 te zien.

“Er zijn altijd groepen die elkaar de tent uitvechten”

het verhaal
West Side Story vertelt het verhaal van twee rivaliserende jeugdbendes in de Upper West Side van New York, de witte migrantengroep de Jets, aangevoerd door Riff, en de Puerto Ricaanse groep de Sharks, onder leiding van Bernardo. Regelmatig zijn er gevechten. De Jets besluiten de Sharks voor eens en altijd uit te schakelen in een groot gevecht en dagen ze uit op neutraal terrein, een dansfeest in de gymzaal.
Riff vraagt zijn vriend Tony om de uitdaging over te brengen. Tony, die uit de bende is getreden, heeft hier aanvankelijk geen zin in, maar laat zich toch overhalen, omdat hij het gevoel heeft dat er iets groots gaat gebeuren in zijn leven. Op de dansavond is ook Bernardo aanwezig met zijn jongere zus Maria en zijn vriendin Anita. Als Tony en Maria elkaar zien, slaat de vonk over. Ze dansen, worden verliefd maar hun liefde wordt niet getolereerd door de beide groepen. Tony en Maria wonen maar een paar huizenblokken van elkaar, maar tussen hun werelden en levens gaapt een bijna onoverbrugbare kloof. Een kloof die tot een spiraal van geweld leidt.

East werd West
Tien jaar voor *West Side Story* in 1957 in première ging op Broadway, hadden scriptschrijver Arthur Laurents, componist Leonard Bernstein en choreograaf Jerome Robbins al het idee voor deze musical. Maar de titel was in 1947 nog *East Side Story*, en het verhaal zou moeten gaan over de spanningen tussen de lers-Amerikaanse bende van de Jets en de Joodse Emeralds in de Lower East Side van Manhattan. Het idee werd nooit verder ontwikkeld, mede omdat vlak na de Tweede Wereldoorlog het Joodse aspect te gevoelig zou kunnen liggen. Hetzelfde creatieve trio pikte het in 1955 weer op, toen New York in de greep kwam van elkaar beconcurrerende bendes van witte mensen en latino's. Stephen Sondheim werd erbij gehaald voor de songteksten. De filmversie uit 1961 is geheel gebaseerd op het toneelscenario van Arthur Laurents, met de originele muziek, songteksten en choreografie.